

OBSAH

O autorech	XI
Seznam použitých zkratek	XII
Úvod	XVII

ČÁST PRVNÍ: KYBERNETICKÝ INCIDENT Z POHLEDU IT 1

1 Základní pojmy	3
1.1 Základní pojmy	3
1.2 Bezpečnost informací	5
1.3 Systém řízení informační bezpečnosti (ISMS)	6
1.4 Incident bezpečnosti informací	7
1.5 Řízení incidentů bezpečnosti informací	9
1.6 Shrnutí základních pojmu	10
2 Taxonomie incidentů	13
2.1 Taxonomie incidentů podle normy ČSN ISO/IEC 27035-2:2018	14
2.2 Taxonomie incidentů podle NIST	17
2.3 Taxonomie incidentů podle ENISA	19
2.4 Taxonomie incidentů podle MITRE ATT&CK	21
2.5 Výběr vhodné taxonomie pro konkrétní organizaci	24
3 Technická bezpečnostní opatření	25
3.1 Klasifikace informací	25
3.2 Řízení přístupu	26
3.3 Kryptografie	27
3.4 Provozní bezpečnost	28
3.5 Logování a monitoring	29
3.6 Řízení zranitelností	30
3.7 Celkový kontrolní rámec	31

ČÁST DRUHÁ: ŘÍZENÍ KYBERNETICKÝCH INCIDENTŮ 33

1 Standardy a normy pro řízení incidentů	35
1.1 Standard	35

1.2	Řízení incidentů bezpečnosti informací podle normy ČSN ISO/IEC 27035-1:2018 a normy ČSN ISO/IEC 27035-2:2018	36
1.2.1	Plánování a příprava na incident	37
1.1.2	Zjišťování incidentů a podávání zpráv	40
1.1.3	Posouzení incidentu a rozhodnutí o dalším postupu	40
1.1.4	Odezva na incident	41
1.1.5	Poučení z minulosti	43
1.1.6	Shrnutí řízení incidentů podle normy ČSN ISO/IEC 27035-1:2018	43
1.2	Řízení incidentů podle NIST SP.800-61	45
1.2.1	Organizační aspekty řízení incidentů	46
1.2.2	Zvládání incidentů podle NIST SP.800-61	48
1.3	Další normy a metodiky pro řízení kybernetických incidentů	54
1.4	Výběr standardu pro řízení kybernetických incidentů v praxi	57
1.5	Rozvoj technologií a kybernetické incidenty	59

ČÁST TŘETÍ: KYBERNETICKÝ INCIDENT Z POHLEDU COMPLIANCE 61

1 Stručně o compliance management systému 63

1.1	Kybernetický incident a compliance: dva úhly pohledu	64
1.2	Kybernetický incident a compliance systém v praxi	66
1.3	Compliance jako proces, nikoliv stav	67
1.4	Individuální řešení místo šablonovitého přístupu	69
1.5	Compliance systém zavedený do praxe	70

2 Základní prvky compliance systému 71

2.1	Čtyři klíčové fáze compliance	71
2.1.1	Plánuj	72
2.1.2	Proved'	73
2.1.3	Zkontroluj	73
2.1.4	Jednej	74

3 Poznej svoji organizaci 77

3.1	Jak na to?	77
3.2	Co potřebujeme poznat?	78
3.3	Hlavní činnost organizace	79
3.4	IT architektura a prostředí	80
3.5	Datové toky	81
3.6	Identifikace klíčových dodavatelů	81
3.7	Řízení informačních aktiv	82
3.8	Právní požadavky a závazky organizace	84
3.9	Hrozby	85
3.10	Zavedená opatření	86

4	Analýza rizik	89
4.1	Jak na analýzu rizik?	90
4.2	Metodika	91
4.3	Hodnocení jednotlivých rizik	92
4.4	Ochota podstupovat riziko (rizikový apetit)	93
4.5	Identifikace rizik	93
4.6	Rozhodnutí o riziku	95
4.7	Aktualizace rizikové analýzy	97
5	Opatření ke snížení rizika	99
5.1	Opatření	99
5.2	Kontroly	100
5.3	Nápravná opatření	101
5.4	Společná pravidla pro opatření	101
5.4.1	Opatření odpovídající podmínkám v organizaci	101
5.4.2	Chytré a efektivní řešení	102
5.4.3	Skutečná realizace opatření	103
5.4.4	Dokumentace opatření	103
5.4.5	Aktualizace opatření	104
5.5	Druhy bezpečnostních opatření pro řízení kybernetických incidentů	104
5.5.1	Technická opatření	104
5.5.2	Organizační opatření	105
5.5.3	Administrativní opatření	105
5.5.4	Personální opatření	106
5.5.5	Procesní opatření	106
5.6	Organizační opatření v detailu	106
5.6.1	Nastavení strategie a cílů v oblasti ochrany před kybernetickými incidenty	107
5.6.2	Plánování v oblasti informační bezpečnosti a řízení kybernetických incidentů	108
5.6.3	Určení rolí a odpovědností	109
5.7	Administrativní opatření	111
5.7.1	Vnitřní předpisy	111
5.7.2	Dokumentace k řízení rizik	112
5.7.3	Evidence kybernetických incidentů	112
5.7.4	Další dokumentace a evidence	113
5.8	Personální opatření	114
5.8.1	Popis pracovních pozic	114
5.8.2	Pravidla pro další zaměstnance	115
5.8.3	Školení zaměstnanců	115
5.8.4	Kontrola zaměstnanců před nástupem (Background check)	116
5.8.5	Monitoring zaměstnanců	117
5.9	Další procesní opatření	118

6	Kontroly a hodnocení compliance systému	121
6.1	Jak kontrolovat?	121
6.2	Co je cílem kontroly?	122
6.3	Frekvence kontroly	122
6.4	Role a odpovědnosti	123
6.5	Automatická nebo manuální kontrola?	123
6.6	Hodnocení compliance systému jako celku	124
6.7	Další zdroje pro hodnocení compliance systému	126
6.8	Dokumentace kontrol	127

ČÁST ČTVRTÁ: PRAKTIKÉ ASPEKTY ŘÍZENÍ KYBERNETICKÝCH INCIDENTŮ 129

1	Praktické aspekty řízení kybernetických bezpečnostních incidentů	131
2	Podpora vedení organizace	133
3	Pojištění kybernetické bezpečnosti	137
4	Outsourcing	139
5	Monitoring	141
6	Klasifikace a prioritizace incidentu	143
7	Hodnocení reakce na incident	145
8	Zpráva o incidentu	147

ČÁST PÁTÁ: KYBERNETICKÝ INCIDENT A PRÁVO 149

1	Vymezení kybernetického bezpečnostního incidentu v právu	151
1.1	Kybernetický incident	151
1.2	Jak právo kybernetický incident definuje?	152
2	Kybernetický incident v regulovaném prostředí	155
2.1	Ochrana osobních údajů	155
2.2	Kybernetická bezpečnost	157
2.3	Poskytování platebních služeb	158

2.4	Služby elektronických komunikací	160
2.5	Veřejná správa	162
3	Přesahy a styčné body různých regulací	163
3.1	Souběžná aplikace více právních předpisů na jeden incident	163
3.2	Praktické důsledky	164
3.3	Hrozí za jeden incident více pokut?	164
4	Právní povinnosti související s kybernetickým incidentem	167
4.1	Povinnosti při řešení kybernetického incidentu	167
4.2	Právní následky kybernetického incidentu	167
4.2.1	Oznámení incidentu dozorovému úřadu nebo dotčeným osobám	168
4.2.2	Smluvní povinnosti	168
4.2.3	Odpovědnost za způsobenou újmu a náhrada újmy	168
4.2.4	Dokumentace kybernetických incidentů	170
4.2.5	Přijetí nápravných opatření	171
4.2.6	Spolupráce s policií, výkupné	171
4.2.7	Veřejnoprávní sankce (pokuty)	172
5	Oznámení kybernetického incidentu	175
5.1	Obecná oznamovací povinnost	175
5.2	Notifikace kybernetického incidentu v regulovaném prostředí	176
5.2.1	Ochrana osobních údajů – dozorový úřad	176
5.2.2	Ochrana osobních údajů – subjekty údajů	178
5.2.3	Kybernetická bezpečnost	179
5.2.4	Poskytovatelé platebních služeb – notifikace dozorovému úřadu	180
5.2.5	Poskytovatelé platebních služeb – dotčené osoby	181
5.2.6	Služby elektronických komunikací	182
6	Právní požadavky na řízení dodavatelů	183
6.1	Požadavky na řízení dodavatelů	183
6.2	Ochrana osobních údajů	184
6.3	Regulace kybernetické bezpečnosti	185
6.4	Platební styk	187
6.5	Veřejná správa	188
7	Další právní souvislosti	191
7.1	Trestněprávní aspekty	191
7.2	Ochrana soukromí zaměstnanců	193
7.3	Dopady do autorskoprávní ochrany	194

8 Legislativní změny na obzoru	195
8.1 Rozšíření požadavků kybernetické bezpečnosti	195
8.2 Digitální odolnost finančního sektoru	196
8.3 Hromadné žaloby	196
Závěr	198
Přílohy	201
Seznam použité literatury a zdrojů	221
Věcný rejstřík	226